

NOTA KADERS VERBONDEN PARTIJEN

Gemeente Ouder-Amstel 2025

Inleiding

De gemeente Ouder-Amstel werkt samen met verschillende partijen. Onder invloed van de ontwikkeling dat we meer en meer in een netwerksamenleving werken en leven is samenwerking een niet weg te denken onderdeel in de gemeentelijke uitvoering. Ook nemen de opgaven waar we als gemeente aan werken toe in complexiteit. Bijvoorbeeld omdat budgetten niet toereikend (meer) zijn, het aantal samenwerkingspartners toeneemt en de samenleving hogere eisen stelt aan de (lokale) overheid.

Samenwerken met meerdere partijen kan bijdragen aan een effectieve en efficiënte realisatie van doelen. Door samen te werken kan Ouder-Amstel risico's delen, gebruik maken van meer/andere expertises of schaalvoordeel realiseren door gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Samenwerking loont dus in veel gevallen.

Samenwerking kan ook met zich mee brengen dat de afstand naar de gemeente (-raad) groter wordt terwijl het van belang is dat die afstand zo klein mogelijk is. We willen zelf in control te blijven en grip houden. Kaders helpen om met deze afstand om te gaan.

De vorige nota verbonden partijen is in 2017¹ door de raad van Ouder-Amstel vastgesteld. De wereld heeft sindsdien niet stilgestaan. Zo is bijvoorbeeld de Wet gemeenschappelijke regelingen per juli 2022 aangepast. Voorliggende nota is een actualisering waarmee we deze weer in overeenstemming brengen met wet-/ regelgeving en de kaders en criteria verfijnen.

Voorliggende nota geeft kaders met als doel om de verbonden partijen, en daarmee de taken die zij namens de gemeente uitvoeren, te controleren en te sturen. Op basis van een visie op verbonden partijen, uitgangspunten en criteria komen we tot de sturing die past bij de verbonden partij. De nota gaat in op de verschillende rollen die er zijn en de keuzes die we maken ten aanzien van verbonden partijen.

Ouder-Amstel participeert in verschillende samenwerkingen. Niet al deze samenwerkingen zijn ook verbonden partijen. Samenwerking kan kortdurend of langdurend zijn, vastgelegd in formele regelingen of bestaan uit informele uitwisseling. De kaders in deze nota zijn primair van toepassing op samenwerkingen die vastgelegd zijn in formele regelingen.

Leeswijzer

We beginnen de nota met een informatief hoofdstuk. Hierin wordt duidelijk wat een verbonden partij is en welk wettelijk kader daarbij hoort. Ook gaan we in dit hoofdstuk in op de rollen van de gemeenteraad, het college en de organisatie.

In hoofdstuk 2 vervolgen we met de visie van Ouder-Amstel op verbonden partijen en koppelen deze aan een governance. Dit is uitgewerkt in uitgangspunten, criteria, risicoprofielen en sturingsregimes. De wijze van verantwoording over de verbonden partijen is tevens in dit hoofdstuk opgenomen.

Voor de volledigheid en duidelijkheid gaan we in hoofdstuk 3 in op de positie van verbonden partijen in de P&C cyclus.

Tot slot vindt u in de bijlagen een overzicht van de verbonden partijen.

¹ [Raadsvergadering 12 oktober 2017 20:00:00, Gemeente Ouder-Amstel](#)

Inhoud

Inleiding	1
Leeswijzer	1
1. Kaders en definities	3
1.1 Wettelijke kaders	3
1.2 Definitie.....	3
1.3 Samenwerkingsvormen.....	4
1.4 Rol- en taakverdeling	6
2. Lokaal beleid: Visie en governance	9
2.1 Uitgangspunten	9
2.2 Criteria	10
2.3 Governance	10
2.4 Risicoprofielen	11
3. Verbonden partijen in de P&C cyclus	14
3.1 Kadernota	14
3.2 Programmabegroting	14
3.4 Jaarstukken	14
3.5 Verzamelnota	14
Bijlagen	15
Verbonden partijen per 1 september 2024	15

1. Kaders en definities

1.1 Wettelijke kaders

Belangrijke wettelijke kaders ten aanzien van verbonden partijen zijn vastgelegd in het Burgerlijk wetboek, de Gemeentewet en de Wet op de gemeenschappelijke regelingen. De laatste is recent gewijzigd.

Burgerlijk wetboek, deel 2 (BW)

In dit deel van het BW is het recht inzake rechtspersonen vastgelegd. In BW 2 zijn bepalingen opgenomen over de verschillende rechtsvormen waar een gemeente aan kan deelnemen. Het gaat om Naamloze Vennootschappen (NV) en Besloten Vennootschappen (BV), Commanditaire Vennootschappen, stichtingen, verenigingen, bedrijfsvoeringsorganisaties (BVO) en Publiek Private Samenwerkingen (PPS).

Gemeentewet (Gemw)

Artikel 160 lid 2 stelt dat een college pas kan besluiten tot het oprichten van of deelnemen aan ".....stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen....." nadat de raad haar wensen en bedenkingen kenbaar heeft kunnen maken.²

Wet gemeenschappelijke Regeling (WGR)

De Wet op de gemeenschappelijke regeling is in 2022 aangepast³. Er was tijd tot 1 juli 2024 om de regelingen aan te passen. De wijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen te versterken.

In de wet is opgenomen dat de gemeenteraad, het college van B&W en burgemeesters van twee of meer gemeenten een gemeenschappelijke regeling kunnen treffen (art. 1, lid 1 tot en met 5⁴). Daartoe stuurt het college de concept-regeling naar de gemeenteraad die 8 weken tijd heeft om te reageren door een eventuele zienswijze te geven.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat de gemeente in haar begroting en jaarverslag haar visie op de verbonden partijen opneemt. Ook de realisatie tot en de uitvoering van de doelstellingen en risico's moeten in deze P&C stukken beschreven staan.

1.2 Definitie

Niet elke samenwerking betreft een verbonden partij of valt onder de governance die we voor verbonden partijen hanteren. Daarom als eerste een definitie. De definitie die we hanteren komt uit het Besluit Bestuurlijke Verantwoording (BBV):

*"Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie of gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft"*⁵

Uit de definitie blijkt dat samenwerkingsverbanden waarbij geen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang buiten de context van deze nota vallen. Toch kiezen we ervoor om de definitie te verbreden. De commissie BBV heeft in haar "Notitie Verbonden

² Artikel 160 Gemeentewet

³ <https://vng.nl/publicaties/handreiking-verbeterde-democratische-legitimatie-bij-gemeenschappelijke-regelingen>

⁴ Artikel 1 Wet gemeenschappelijke regelingen

⁵ Artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

partijen 2016”⁶ betoogd dat “Indien er sprake is van een overwegende bekostiging van (activiteiten van) de organisatie gezien het maatschappelijk of algemeen belang in combinatie met een bestuurlijk belang...” vermelding van een verbonden partij “op zijn plaats is” in een nota Verbonden partijen. De commissie BBV geeft aan dat er dan sprake moet zijn van een structurele bekostiging via een of meer geldstromen (subsidie, overeenkomst van opdracht of begrotingsfinanciering) en een bestuurlijk belang.

We nemen het advies van de commissie BBV over. Concreet betekent dit dat we bijvoorbeeld een samenwerkingspartner als de Metropoolregio Amsterdam (MRA) ook opnemen in het overzicht verbonden partijen. De MRA is geen formele samenwerking (er is geen gemeenschappelijke regeling of vergelijkbaar). Wel is er een significant belang. We dragen structureel bij aan de kosten voor dit samenwerkingsverband (financieel belang) en bestuurders vertegenwoordigen de gemeente (bestuurlijk belang).

Het verschil tussen een verbonden partij en andere samenwerkingspartners is dat het bij een verbonden partij gaat om een financieel belang in combinatie met een bestuurlijk belang. Indien er sprake is van óf een financieel belang óf een bestuurlijk belang dan is de definitie van verbonden partij niet van toepassing.

Nadere toelichting op de definitie

1.2.1 Bestuurlijk belang

Een bestuurlijk belang gaat over zeggenschap. Bijvoorbeeld in de vorm van stemrecht of deelname in het bestuur van de verbonden partij.

Als er alleen sprake is van benoemingsrecht of voordrachtsrecht is er formeel gezien geen sprake van een verbonden partij. Er is ook geen sprake van een bestuurlijk belang indien er (alleen) sprake is van adviserend lidmaatschap in een toezichthoudend orgaan, alleen benoemings-/ voordrachtsrecht of als een bestuurder op persoonlijke titel zitting heeft in een bestuur. Ook bij leningen en garantiestellingen is er geen sprake van een verbonden partij.

1.2.2 Financieel belang

Er is een financieel belang als er een bedrag dat aan een verbonden partij beschikbaar gesteld is niet verhaalbaar is (bijvoorbeeld bij een faillissement). Ook is er een financieel belang als de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden voor een bedrag als een verbonden partij haar verplichtingen niet na kan komen.

1.3 Samenwerkingsvormen

Er zijn verschillende soorten verbonden partijen: publiek rechtelijk- en privaatrechtelijk verbonden partijen en een mengvorm, de publiek-private samenwerkingen.

1.3.1 Publiekrechtelijk verbonden partijen

Het gaat hier om deelname van een (decentrale) overheid aan gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wgr. De Wgr is het wettelijk kader voor samenwerking tussen bestuursorganen van de gemeente, provincies, waterschappen en het Rijk.

Samenwerking op dit gebied heeft veelal als doel om de effectiviteit en efficiency te vergroten en de kwetsbaarheid te verminderen. Voorbeelden zijn het afgeven van vergunningen of heffen van (gemeente-)belastingen. Doel is het vergroten van efficiency en effectiviteit en/of het verminderen van kwetsbaarheid.

⁶ <https://commissiebbv.nl/page/view/4488c58d-0270-4dcc-9812-8cc3ead95c9b/notitie-verbonden-partijen-2016>.

De publiekrechtelijke samenwerking is geregeld via de Wgr en kent meerdere samenwerkingsvormen:

Een openbaar lichaam, met rechtspersoonlijkheid.

- Een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid is de zwaarste vorm die ook het meest voorkomt. Er is een algemeen bestuur waarin vertegenwoordigers van de colleges van B&W (van deelnemende gemeenten) zitting hebben. Zij controleren het dagelijks bestuur. Gemeenten kunnen in principe alle gemeentelijke bevoegdheden overdragen.

Een gemeenschappelijk orgaan zonder rechtspersoonlijkheid.

- Dit is een lichtere vorm van samenwerking met een beperkte rechtspersoonlijkheid. Personeel is bijvoorbeeld altijd in dienst van één (of meerdere) deelnemers. Er is alleen een dagelijks bestuur (DB). Sturing van het gemeenschappelijk orgaan gebeurt dan ook voornamelijk vanuit de afzonderlijke overheden.

Regeling zonder meer

- Dit is een lichte vorm van samenwerking van overheden waarbij mandateren en delegeren niet aan de orde is. Het gaat feitelijk om niet meer dan het maken van afspraken die de basis vormen van de samenwerking. Er is dan ook geen sprake van een rechtspersoon of eigen bestuur. Ook wordt er niet met een eigen begroting gewerkt.

Centrumregeling

- Dit is een lichtere vorm dan een gemeenschappelijk orgaan en geen zelfstandige entiteit. Het is een netwerksamenwerking waarin één van de deelnemers gemandateerd is om namens de anderen bevoegdheden uit te oefenen, binnen de afgesproken kaders. Het mandaat en afspraken moeten vooraf duidelijk zijn bepaald.

Een bedrijfsvoeringsorganisatie.

- Dit is een lichte vorm van samenwerking die wordt ingesteld bij een zogeheten 'collegeregeling'. Hieraan nemen uitsluitend colleges deel. Een dergelijke regeling mag alleen worden getroffen ter behartiging van de sturing en beheersing van ondersteunende processen en uitvoeringstaken van de deelnemers. Deze regeling is bedoeld voor samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoering van beleid. Voor de uitvoeringsorganisatie is er weinig beleidsvrijheid. Er is geen algemeen- of dagelijks bestuur, slechts een enkelvoudig bestuur.

1.3.2 Privaatrechtelijke samenwerking

In deze samenwerkingsvorm gaat het om samenwerking op taken die niet voorbehouden zijn aan de overheid. Denk aan de exploitatie van een sporthal, of onderhoud van groen. Binnen deze samenwerkingsvorm vallen stichtingen en vennootschappen.

Stichting

- Een stichting heeft een ideëel of sociaal (niet commercieel) doel. De werkzaamheden van de stichting zijn altijd gekoppeld aan dat doel. Een stichting wordt geleid door een dagelijks bestuur en kent geen ander controlerend mechanisme (specifieke bepalingen in statuten uitgezonderd).

Verenigingen

- Een vereniging heeft in elk geval twee leden. Dat kunnen natuurlijke of rechtspersonen zijn. Er is een bestuur die eindverantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken. Leden hebben via een algemene ledenvergadering invloed op het beleid.

Deelnemingen (BV, NV)

- Een NV (Naamloze Vennootschap) of BV (Besloten Vennootschap) kent een raad van bestuur en afhankelijk van bepalingen in de statuten een raad van commissarissen. Controle op de raad van bestuur vindt plaats via de

aandeelhouders. Bij een NV worden aandelen aan toonder of op naam uitgegeven, deze zijn vrij op verhandelbaar. Een BV geeft aandelen op naam uit die niet verhandelbaar zijn.

- o Gemeenten maken gebruik van deze vorm van samenwerking voor bijvoorbeeld nutsvoorzieningen en cultuur en economie. Een reden tot samenwerken is financieel voordeel door middel van winstdeling en dividend.

Coöperatie

- o Een coöperatie behartigt de zakelijke belangen van haar leden voor een bepaalde activiteit. Het is de coöperatie die overeenkomsten aangaat met de leden.

1.3.3 Publiek Private Samenwerkingen

In deze samenwerkingsvorm gaat het om een taak waarbij publieke en private partijen in gezamenlijkheid een gemeenschappelijk doel realiseren. De samenwerking heeft een duidelijk vastgelegde taak- en risicoverdeling en betrokken partijen behouden hun eigen identiteit. In de taak- en risicoverdeling is bijvoorbeeld in een contract vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk is, wie welke risico's draagt en wie welke kosten draagt. Ook hier zien we de NV of BV als rechtsvorm.

1.4 Rol- en taakverdeling

Aan de deelname aan een verbonden partij zijn verschillende rollen en taken verbonden. De gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie hebben bij de sturing op de verbonden partijen ieder hun eigen rol. Vanuit die rol draagt een ieder bij aan hoe een verbonden partij de bestuurlijke en financiële belangen van de gemeente ondersteunt.

We onderscheiden drie rollen:

1. Eigenaar

Deze rol richt zich primair op de continuïteit en levensvatbaarheid van de samenwerking(-sorganisatie). Het gemeentebestuur is mede-eigenaar en/of neemt deel aan het bestuur. Zodoende beslist zij (mede) over de oprichting, missie, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de betrokken partij.

2. Opdrachtgever

In deze rol stuurt de gemeente de verbonden partij op inhoud, resultaat en kwaliteit van dienstverlening. De gemeente geeft (mede) richting aan de vertaling van lokale politiek-bestuurlijke doelen en bijbehorende strategie en uitvoeringsplannen van de samenwerking.

3. Opdrachtnemersrol

Bij privaatrechtelijke partijen heeft het bestuur de rol van opdrachtnemer. Als de gemeente zitting heeft in het dagelijks bestuur, is er zodoende ook een rol als opdrachtnemer.

Scheiding van rollen

Als de gemeente in meerdere rollen met een verbonden partij te maken krijgt, kan er sprake zijn van een rolconflict. Denk aan een rol als eigenaar en opdrachtgever. Of als gemeentelijk vertegenwoordiger en opdrachtnemer. Een duidelijke scheiding in rollen is belangrijk. Daarvoor hanteren we de volgende regels:

- De opdrachtgever is niet dezelfde persoon als de eigenaar of opdrachtnemer.
- Controle vindt plaats door een ander. Het is niet wenselijk dat een eigenaar, opdrachtgever of -nemer zichzelf controleert.
- Voor de verdeling van de eigenaarsrol maken we onderscheid tussen private verbonden partijen en publiekrechtelijke partijen. De laatste fungeert als lokaal bestuur.
- Er is altijd sprake van een vervanger waarbij deze niet als opdrachtgever of eigenaar betrokken mag zijn bij een verbonden partij.

1.4.1 Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Zij doet dit middels de gemeentelijke begroting en het vaststellen van beleidskaders.

Ten aanzien van de verbonden partijen gaat de raad na hoe het staat met de samenwerking en de doelrealisatie en laat zich daarover informeren. De raad moet kunnen controleren of de samenwerking tussen de gemeente en een verbonden partij plaatsvindt binnen de gestelde kaders, of deze bijdraagt aan de doelrealisatie die de samenwerking beoogd en of eventuele risico's voldoende beheerst worden dan wel aanvaardbaar zijn.

Met het oog op belangenverstrengeling in relatie tot de controlerende taak van de gemeenteraad kunnen gemeenteraadsleden geen vertegenwoordiger zijn van de gemeente.

Landelijke handreiking "Grip op regionale samenwerking"

In 2015 hebben het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties en de vereniging van Griffiers een [handreiking](#) voor gemeenteraadsleden en griffiers opgesteld, "Grip op samenwerking". Hoewel het document inmiddels 10 jaar oud is, is de inhoud nog steeds relevant. De handreiking bevat acht "Gouden lessen" voor het door de gemeenteraden beoordelen van bestuurlijke samenwerkingen. Ook in de vorige nota verbonden partijen is deze handreiking genoemd. Samengevat houden de acht lessen het volgende in:

1. Werk alleen samen als dat noodzakelijk is voor betere oplossingen.
2. Vul de rol van de raad in op de manier die past bij het soort samenwerking.
3. Raad en college maken op voorhand afspraken over hoe de samenwerking gaat verlopen. Denk aan afspraken over beoordelingsindicatoren, informatievoorziening en ruimte van invloed.
4. Hou samenwerkingsverbanden goed en wees open over inhoud en sentimenten achter opvattingen.
5. Wees alert op bevoegdheden die overgaan naar de verbonden partij en de invloed die het bestuur houdt.
6. Zoek collega's in andere raden op: Verlengt lokaal bestuur vergt verlengen democratische controle.
7. Zorg voor expertise in de gemeenteraad over wat samenwerking is en hoe samenwerking werkt. Maak gebruik van de ondersteuning vanuit de griffie.
8. Evalueer samenwerkingsverbanden regelmatig en beoordeel of continuering (nog) nodig is.

1.4.2 Het college van burgemeester en wethouders

Het college houdt, als opdrachtgever, toezicht op de uitvoering, prestaties, de kosten en de beheersing van risico's van verbonden partijen. Doordat collegeleden zitting kunnen hebben in het algemeen/dagelijks bestuur (AB of DB) van een verbonden partij oefent het college invloed uit op de verbonden partij.

Het college informeert de raad actief over relevante ontwikkelingen. Ofwel; het college neemt zelf initiatief om de raad te informeren indien ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Het college heeft als taak om de gemeenteraad in de positie te brengen en te houden waarin de raad haar controlerende rol goed kan uitoefenen.

1.4.3 Collegelid/portefeuillehouder

Het collegelid wat zitting heeft in het DB of AB is de vertegenwoordiger van het gehele college en de opdracht die verbonden is aan de samenwerking. Het collegelid behartigt de belangen van Ouder-Amstel. Tegelijkertijd behartigt het collegelid, als mede-eigenaar van het samenwerkingsverband, ook de belangen van de verbonden partij.

De rol van opdrachtgever en (mede-)eigenaar kunnen conflicteren. Het is daarom belangrijk om de verschillende rollen duidelijk te onderscheiden. Primair is het doel dat de verbonden partij de doelrealisatie op effectieve en efficiënte wijze ter hand neemt. Het collegelid annex lid van het DB/AB stuurt daarop. Zie ook onder 1.4, Rol- en taakverdeling.

1.4.4 Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie ondersteunt het bestuur bij de controle en sturing op de verbonden partijen. Zij doet dat door middel van informatieverstrekking, advisering en het houden van contact met de verbonden partij. Waar nodig is er ondersteuning beschikbaar van bijvoorbeeld een financieel adviseur.

Er vindt ambtelijke afstemming plaats met de verbonden partijen, met in acht neming van de verantwoordelijkheden van de gemeenteraad en het college.

Vanuit het perspectief van doelrealisatie is de opdrachtgeversrol belegd in de organisatie bij beleidsadviseurs. De beleidsadviseurs zijn verantwoordelijk voor de (integrale) advisering van het college en het vertegenwoordigende collegelid. De eigenaarsrol is voorbehouden aan budgethouders c.q. afdelingshoofden.

2. Lokaal beleid: Visie en governance

In de voorgaande nota Kaders verbonden partijen was geen expliciete visie op de verbonden partijen opgenomen. Dat doen we nu wel. We sluiten aan bij onder meer de acht lessen uit de handreiking "Grip op regionale samenwerking" (zie onder 1.4.1).

In de samenwerking met andere partijen zijn van belang:

Belang van Ouder-Amstel

Aansluitend bij wettelijke kaders en richtlijnen is primair van belang dat de gemeente Ouder-Amstel baat heeft bij deelname aan een verbonden partij. Anders gezegd; deelname is gewenst zodra en zo lang het de belangen van Ouder-Amstel dient.

Groter effect

Samenwerking in de vorm van een 'verbonden partij' heeft meerwaarde als de effecten van de samenwerking ten goede komen aan onze inwoners en ondernemers. Bijvoorbeeld vanuit de gedachte 'samen staan we sterk(-er)'. Een formele samenwerking kan dan een sneller, groter of een duurzamer effect hebben.

Heldere verantwoording

De sturing op de partijen en daarmee de regiefunctie van de gemeenteraad is geborgd. Verantwoording is transparant en kent heldere kaders.

Samengevat komen we tot de volgende visie:

De gemeente Ouder-Amstel streeft in haar (formele) samenwerkingen met verbonden partijen naar het efficiënt en effectief uitvoeren van taken die de belangen van onze inwoners en ondernemers (het beste) dient. De regierol van de gemeente is in deze samenwerkingen geborgd door transparante kaders en verantwoordingsafspraken.

Deze visie leidt tot uitgangspunten en criteria die als hulpmiddelen dienen bij het beoordelen of deelname aan een verbonden partij wenselijk is. En bij de beoordeling of het voortzetten van samenwerking met een verbonden partij gerechtvaardigd is. Het afwegen van de verschillende criteria kan tot uiteenlopende uitkomsten leiden en is altijd maatwerk.

2.1 Uitgangspunten

Bij het aangaan of continueren van verbondenheid met partijen hanteren we de volgende uitgangspunten. De uitgangspunten sluiten aan bij wetgeving en de belangen van de gemeente. Het aangaan van samenwerking als verbonden partij:

Dient de belangen van onze inwoners.

- Denk hierbij aan de kwaliteit van dienstverlening die behouden of beter wordt door de samenwerking. Er kan bijvoorbeeld meer continuïteit geboden worden, de kwaliteit is beter of het is financieel efficiënter.

Draagt bij aan het realiseren van de doelen van de gemeenteraad en het college van B&W.

- Naast de wettelijke verplichtingen zijn er bijvoorbeeld doelen opgenomen in het coalitieakkoord, het college uitvoeringsprogramma en beleidsdocumenten die deelname rechtvaardigen. Het aangaan van een samenwerking moet bijdragen aan deze doelen. Doelen zijn ook te duiden als maatschappelijke effecten die de verbonden partij bereikt. Centraal staat de uitkomst voor de inwoners (en niet de activiteiten van de verbonden partij).

Doen we in goede samenwerking.

- "Goed" is te definiëren als in harmonie waarbij de deelnemers elkaars positie, kennis en kwaliteiten respecteren en benutten. Ook is er in de samenwerking ruimte om rekening te houden met de verschillende belangen en behoefte van de deelnemers.

Houdt ruimte voor zeggenschap.

- In de samenwerking is voldoende ruimte om invloed uit te oefenen. Naast formele regels zoals opgenomen in de afspraken gaat dit ook over goede bestuurlijke relaties tussen de deelnemers.

2.2 Criteria

Als we de uitgangspunten vertalen naar criteria gaat het over het afwegen van de volgende punten:

1. Dient de samenwerking het publiek belang?
 - a. De vraag of de samenwerking meerwaarde heeft en bijdraagt aan het publieke belang staat centraal.
2. Welke verantwoordelijkheid heeft de gemeente als overheidsorgaan?
 - a. Is de gemeente als overheid aan zet of kan een andere partij de verantwoordelijkheid nemen/krijgen.
3. Wat is het maatschappelijke effect?
 - a. Draagt de samenwerking bij aan de beoogde effecten die door de gemeenteraad en het college nagestreefd worden.
4. Welke voordelen biedt de samenwerking (kosten, kwaliteit, efficiency en continuïteit)?
 - a. Als samenwerking geen voordelen biedt heeft de samenwerking geen nut.
5. Hoe worden risico's beheerst?
 - a. De gemeenteraad en het college houden grip op de verbonden partij.
6. Welke sturingsmogelijkheden zijn er?
 - a. De gemeente kan eigen wensen en belangen indienen of inbrengen in de samenwerking. Denk hierbij aan het opstellen van beleid en/of het indienen van zienswijzen.
7. Wat is de democratische legitimatie?
 - a. De samenwerking kan gerechtvaardigd worden tegenover de bewoners/ondernemers. Het gaat daarbij (ook) over de balans tussen de mate van zeggenschap ten opzichte van het publieke belang.

2.3 Governance

Ook hier starten we met een definitie van wat we met governance in de context van verbonden partijen bedoelen. We gebruiken daarvoor een definitie van het ministerie van financiën die goed aansluit bij de werkwijze van Ouder-Amstel:

*"Governance is het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen en toezicht houden van een organisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van doelstellingen, alsmede het daarover op een open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten behoeve van belanghebbenden"*⁷

Governance gaat dus om maatregelen die met elkaar samenhangen en als doel hebben om effectief en efficiënt doelen behalen. Toezicht vindt plaats op het effectief behalen van doelen, de verantwoording daarover en communicatie over de gang van zaken bij een partij waar de gemeente zich aan verbonden heeft.

We hebben vier mechanismen om uitvoering te geven aan de governance: Sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. Het risicoprofiel bepaalt de zwaarte van de inzet van deze mechanismen. Dit werken we uit onder risicoprofielen, zie verder onder 2.4.

⁷ Ministerie van Financiën in Scheepstra, 2004: [Governance, de definitie en de toepassing - Boom Management](#))

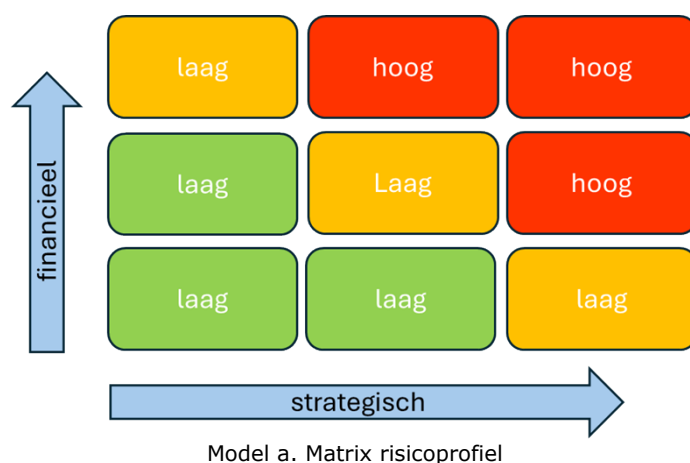
- Sturen Dit zijn de activiteiten die richting geven aan het realiseren van de doelstellingen.
- Beheersen Er zijn maatregelen en procedures waarmee de samenwerking bijdraagt aan en/of zorgt voor het nastreven en realiseren van beleidsdoelen.
- Verantwoorden De verbonden partij legt verantwoording af over rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid.
- Toezicht We bewaken financiële en inhoudelijke risico's. De wijze van toezicht is afhankelijk van de juridische vormgeving van de verbonden partij.

2.4 Risicoprofielen

De belangen van Ouder-Amstel bij verbonden partijen verschillen, daarom verschilt ook de mate van inzet en werken we met risicoprofielen. Het is niet nieuw om te werken met risicoprofielen. De profielen zijn reeds in 2017 gemaakt. We continueren de werkwijze en voegen een aantal aanvullende bepalingen toe. Elk risicoprofiel kent een sturingsregime wat past bij de zwaarte van het risico.

2.4.1 Risicoprofielen

Er zijn drie risicoprofielen; laag, gemiddeld en hoog. De analyse van het financiële risico en het strategisch risico tezamen bepalen het profiel, zie onderstaand model. Het profiel bepaalt vervolgens het sturingsregime (zie verder).

2.4.2 Risicoprofiel bepalen

In hiernavolgende tabel zijn de criteria opgenomen die helpen bij het bepalen van een risicoprofiel. Bij een overwegend lage score stellen we het risicoprofiel overeenkomstig vast. Idem als er sprake is van een overwegend hoge score.

Aanvullend merken we op dat er redenen kunnen zijn om af te wijken van de uitkomst van de analyse. Niet alle criteria zijn kwantificeerbaar of houden (voldoende) rekening met overige omstandigheden. Dit moet in een toelichting bij het definitief bepalen van het profiel duidelijk en aannemelijk gemaakt worden.

2.4.3 Financieel belang

	Laag	Gemiddeld	Hoog
De jaarlijkse financiële bijdrage *	<-260.000	260.000-385.000	385.000->
Het weerstandsvermogen in de verbonden partij	>100%	50-100%	<50%
Een sluitende meerjaren-begroting	Ja	-	Nee
De solvabiliteit van de verbonden partij	>60%	30%-60%	<30%
Is de verbonden partij de afgelopen 3 jaar financieel stabiel geweest.	Ja	Gedeeltelijk	Nee
De mate van financiële aansprakelijkheid van de gemeente	Niet	Gedeeltelijk	Volledig

*Prijsspeil 2024. Het criterium van de jaarlijkse financiële bijdrage stijgt elk jaar mee met het CPI % uit maart van lopende jaar (consumentenprijs index).

2.4.4 Bestuurlijk belang

	Laag	Gemiddeld	Hoog
Sluit het belang van de verbonden partij aan op dat van Ouder-Amstel?	Ja	Beperkt	Nauwelijks
Wat is het maatschappelijke effect van deelname op Ouder-Amstel?	Klein	Beperkt	Groot
In hoeverre beïnvloeden de prestaties van de verbonden partij de gemeentelijke doelen?	Klein	Beperkt	Veel
Is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur van de verbonden partij?	Ja	Ja	Nee
Zijn er duidelijke afspraken over de te leveren prestaties?	Ja	Beperkt	Nee
Worden afspraken nagekomen?	Ja	Beperkt	Nee
Is informatie tijdig en duidelijk?	Ja	Beperkt	Nee
Zijn er afspraken over de verantwoording en informatievoorziening aan de gemeente?	Ja	Beperkt	Nauwelijks
Is de verbonden partij bestuurlijk stabiel geweest in de afgelopen 3 jaar?	Ja	Beperkt	Nee

2.4.5 De sturingsregimes

Op basis van de uitkomsten van de analyse worden de verbonden partijen ingedeeld in een risicoprofiel. Het profiel bepaald de mate van sturing.

Laag risicoprofiel – Reguliere sturingsregime

Bij een laag risicoprofiel hoort een regulier sturingsregime. Dit is een basale wijze van sturen en informeren. We gebruiken daarbij het volgende instrumentarium:

- Bespreking van de begroting en jaarrekening van de verbonden partij aan de hand van een ambtelijk advies.

- b. De instemming op de ontwerpbegroting van de verbonden partij wordt ter kennisname en als hamerstuk aan de gemeenteraad aangeboden. Er is dan geen sprake van een zienswijze.
- c. Er is een actieve informatieplicht. Bij belangrijke (tussentijdse) ontwikkelingen informeert het college de gemeenteraad.

Gemiddeld risicoprofiel – Uitgebreide sturing

Partijen met een gemiddeld risicoprofiel vergen meer toezicht en sturing. Daarom vullen we het instrumentarium aan. Naast de middelen onder “regulier sturingsregime” voegen we de volgende middelen toe:

- d. het college bespreekt alle P&C documenten van partijen met dit risicoprofiel, voorzien van een ambtelijk advies.
- e. Het college legt de begroting van de verbonden partij ter zienswijze voor aan de gemeenteraad.
- f. De jaarstukken van de verbonden partij worden geagendeerd in de gemeenteraad.
- g. Er is een hogere frequentie van bestuurlijke en ambtelijke overleggen.

Hoog risicoprofiel – Intensieve sturing

Partijen met een hoog risicoprofiel staan onder intensieve sturing. Aan de hiervoor genoemde middelen voegen we de volgende toe:

- h. Het college informeert de gemeenteraad over de P&C documenten door deze te allen tijde voor te leggen aan de gemeenteraad.
- i. Er is een hogere frequentie van bestuurlijke en ambtelijke overleggen met de verbonden partij.
- j. Er is sprake van een actieve kaderstellende dialoog tussen de gemeenteraad, het college en de verbonden partij. Dit is vormvrij.

Aanvullende sturing

Indien het college of de gemeenteraad dit nodig acht kan aanvullende sturing worden ingezet voor een verbonden partij, ongeacht het risicoprofiel en sturingsregime. Dergelijke aanvullende sturing kan ook van tijdelijke aard zijn.

3. Verbonden partijen in de P&C cyclus

De informatie over en verantwoording van de verbonden partijen verloopt via de P&C cyclus. De cyclus kent vier documenten waarin de verbonden partijen opgenomen zijn:

3.1 Kadernota

In de kadernota is in de paragraaf Verbonden partijen jaarlijks het risicoprofiel van de verbonden partijen opgenomen. Het risicoprofiel is bepaald op basis van de risicoanalyse (beschreven in 2.4.3 en 2.4.4). Voor de risicoanalyse gaan we uit van de meest recente gegevens van de verbonden partijen. Dit is bij voorkeur de vastgestelde begroting van de verbonden partij voor het volgende jaar. In verband met de tijdsperiode waarin we de kadernota opstellen is deze nog niet altijd beschikbaar. In dat geval dient de concept-begroting voor het komende jaar of eventueel de begroting van het lopende jaar van de verbonden partij als uitgangspunt.

3.2 Programmabegroting

In de programmabegroting staat bij elk programma een opsomming van verbonden partijen, zonder verdere details. Meer informatie over een verbonden partij staat in de aparte paragraaf "verbonden partijen".

In deze paragraaf staan naast de financiële gegevens voor het komende jaar ook algemene gegevens: Algemene informatie over het soort verbonden partij, de vertegenwoordigende bestuurder, het toegewezen risicoprofiel, het toegepaste sturingsregime en de deelnemers. Op hoofdlijnen staat beschreven welk openbaar belang de verbonden partij dient, welke ontwikkelingen te verwachten zijn en of er sprake is van risico's. Dit is conform de voorschriften van het BBV (artikel 15).

3.4 Jaarstukken

In de jaarstukken staat net als bij de begroting bij elk programma een opsomming van de verbonden partijen, zonder verdere details. Meer informatie over een verbonden partij staat in de aparte paragraaf "verbonden partijen" waarin de algemene gegevens opgenomen zijn zoals hiervoor omschreven.

De financiële informatie betreft de financiële gegevens van het afgelopen jaar. Dit is conform het BBV (artikel 15).

3.5 Verzamelnota

Conform de Wgr hebben de gemeenteraden de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begrotingen van de verbonden partijen voor het volgende jaar. Voor de verbonden partijen met een laag en gemiddeld risico wordt eens per jaar een verzamelnota opgesteld. In deze nota nemen we de begrotingen en jaarrekeningen van verbonden partijen op met een laag en gemiddeld risicoprofiel waarvoor het advies is om geen zienswijze in te dienen. Deze verzamelnota zal jaarlijks, samen met de kadernota, aan de raad worden aangeboden.

Indien er sprake is van een zienswijze voor de begroting van een verbonden partij met een laag of gemiddeld risicoprofiel dan legt het college dit apart aan de gemeenteraad voor.

Alle P&C producten van verbonden partijen met een hoog risicoprofiel gaan met een apart raadsvoorstel naar de gemeenteraad.

Bijlagen

Verbonden partijen per 1 september 2024

Verbonden partijen / deelnemingen	Deelnemers aan de GR en overige verbonden partijen	Overgedragen bevoegdheden aan de GR en overige verbonden partijen	de wettelijke voorschriften van toepassing op GR en overige verbonden partijen	Financieel belang ⁸	Risicoprofiel en sturingsregime	Verbonden met Programma	Verantwoordelijke beleidsambtenaar en afdeling
Gemeenschappelijke regelingen							
GR DUO+	Ouder-Amstel, Diemen en Uithoorn	Taken op het gebied van: ICT, PIOFACH , VTH, Dienstverlening, BOR, Sociale Zaken, Nieuwe uitvoeringstaken in het Sociaal Domein.	WGR	€ 12.954	hoog	Bedrijfsvoering	Strategisch adviseur voor bestuur en directie. Afdeling Bedrijfsvoering.
GR Omgevingsdienst Noordzee-kanaalgebied	De provincie Noord-Holland en gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Haarlemmermeer, Purmerend, Ouder-Amstel, Uithoorn en Zaanstad.	verstrekken omgevingsvergunningen Toezicht/handhaving of bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid), bouwveiligheid, infrastructuur en bodem.	WGR, Wet milieubeheer	€ 404.00	hoog	Ruimte	Beleidsmedewerker vergunning, toezicht en handhaving, uitvoeringsorganisatie Duo+. Afdeling Ruimte.
GR Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn	crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en brandweerbzorg	WGR;	€ 712.370	hoog	Bedrijfsvoering	Beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid. Afdeling Openbare Orde en Veiligheid.

Verbonden partijen / deelnemingen	Deelnemers aan de GR en overige verbonden partijen	Overgedragen bevoegdheden aan de GR en overige verbonden partijen	de wettelijke voorschriften van toepassing op GR en overige verbonden partijen	Financieel belang ⁸	Risicoprofiel en sturingsregime	Verbonden met Programma	Verantwoordelijke beleidsambtenaar en afdeling
GR Openbare Gezondheidszorg (OGZ)	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn	openbare gezondheidszorg aken	WGR; Wpg, Wmo en de Jeugdwet	€ 686.000	hoog	Sociaal	Beleidsmedewerker Gezondheid. Afdeling Samenleving.
GR regeling GGD Amsterdam-Amstelland	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn	Openbare gezondheidszorg taken	WGR GGD	€ 81.860	gemiddeld	Sociaal	Beleidsmedewerker Gezondheid. Afdeling Samenleving.
GR Vervoersregio Amsterdam Amstelland	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland en Zaanstad	geen	WGR; Wet afschaffing plusregio's, de AMvB (Staatsblad 2014 nummer 559) en de Wet lokaalspoor.	Geen. (De VRAA ontvangt middelen via de brede doeluitkeringen)	gemiddeld	Ruimte	Beleidsmedewerker verkeer. Afdeling Ruimte.
GR Samenwerking Belastingen Amstelland	Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, De Ronde Venen, 2025	de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen alsmede de	WGR; WOZ; Belastingwet	€369.000	gemiddeld	Bedrijfsvoering	Beleidsmedewerker Economie. Afdeling Ruimte.

Verbonden partijen / deelnemingen	Deelnemers aan de GR en overige verbonden partijen	Overgedragen bevoegdheden aan de GR en overige verbonden partijen	de wettelijke voorschriften van toepassing op GR en overige verbonden partijen	Financieel belang⁸	Risicoprofiel en sturingsregime	Verbonden met Programma	Verantwoordelijke beleidsambtenaar en afdeling
(De gemeente Amstelveen is aangewezen als centrumgemeente, bedoeld in artikel 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen)	Ouder-Amstel en Uithoorn.	uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken voor zover het de gastgemeenten betreft.					
GR GGD Amsterdam-Amstelland	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn	regionale taken op het terrein van het AMHK die qua gebied samenvalt met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	WGR; Wpg, Wmo en de Jeugdwet	€ 81.860	laag	Sociaal	Beleidsmedewerker Gezondheid. Afdeling Samenleving.
GR Amstelland-Meerlanden Overleg	Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn en De Ronde Venen	geen	WGR	€ 19.559	laag	Bedrijfsvoering	Strategisch adviseur voor bestuur en directie. Afdeling Bedrijfsvoering.

GR Amstelland en de Meerlanden Werkorganisatie (AM-Match)	Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn	de sociale werkvoorziening en de arbeidsinschakeling. Bij de omvorming naar AM MATCH is naast de uitvoering Wet sociale werkvoorziening in 2016 ook de doelgroep tot 70% loonwaarde toegevoegd	WGR, Wet sociale werkvoorziening, Participatiewet	€259.000	laag	Sociaal	Beleidsmedewerker werk & inkomen. Afdeling Samenleving.
GR Groengebied Amstelland	Provinciale en gedeputeerde staten van Noord-Holland, de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel en Recreatieschap Noord-Holland.	het uitoefenen van de gemeentelijke taken ingevolge de Wet op de openluchtrecreatie;	WGR; Wet op de openluchtrecreatie Wet milieubeheer	€ 101.306	laag	Ruimte	Beleidsmedewerker landschap. Afdeling Ruimte.

Vennootschappen en coöperaties							
Bank Nederlandse gemeente	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen.	n.v.t.	n.v.t.	4.914 aandelen van € 2,50 p/st	laag	Bedrijfsvoering	Beleidsmedewerker financiën. Afdeling bedrijfsvoering
ROM Inwest	Provincie Noord-Holland en de gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam en Noord-Holland Noord: Amsterdam, Amstelveen, Alkmaar, Beverwijk, Den Helder, Dijk en Waard, Edam-Volendam, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Hoorn, Hollands Kroon, Landsmeer, Ouder-Amstel, Purmerend, Schagen, Uithoorn, Velsen, Waterland, Zaanstad en Zandvoort.			€370.000	gemiddeld	Ruimte	Beleidsmedewerker Economie. Afdeling Ruimte.

Stichtingen en verenigingen							
Stichting RIJK	Gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Castricum, Diemen, Heemstede, Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Ouder-Amstel, Over-gemeente, Ronde Venen, Teylingen, Uitgeest, Uithoorn, Velsen en Zandvoort	geen	Aanbestedingswet , Aanbestedings-reglement Werken; Burgerlijk Wetboek	€ 156.099	laag	Bedrijfsvoering	Beleidsmedewerker financiën. Afdeling bedrijfsvoering
Deelnemingen							
12. Bank Nederlandse Gemeenten NV	nvt	nvt	Nvt		laag	Bedrijfsvoering	Beleidsmedewerker financiën. Afdeling bedrijfsvoering

Overige samenwerkingen							Verantwoordelijke beleidsambtenaar en afdeling
Metropoolregio Amsterdam	Informeel samenwerkingsverband van 30 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de Vervoersregio Amsterdam.	geen	nvt		laag	Bedrijfsvoering	Strategisch adviseur voor bestuur en directie. Afdeling Bedrijfsvoering.

